

Avrupa sıcaklık kargaşasında

Bu söylem iklim krizinde kabul edilebilir mi?

JOACHIM MÜLLER-JUNG

Yayına hazırlayan: Yüksel ATAKAN 05.05.2026

İklimde de hep yanlış insanlar etkilenir. Bu, dün Avrupa Orta Vadeli Hava Tahminleri Merkezi ile Dünya Meteoroloji Örgütü'nün yeni raporuyla bir kez daha gündeme gelen iklim değişikliği değerlendirmelerine dair düşünülebilir ve artık epey yerleşmiş bir yorum olurdu. Ve gerçekten de doğru: Avrupa, dünyanın geri kalanına göre iki kat daha hızlı ısınıyor; bu artık tartışılmaz bir gerçek. Belki sadece şu eklenebilir: Gelecek yıl ya da ondan sonraki yıl “Avrupa artık daha da hızlı ısınıyor” denecek. Ve o zaman da, acı bir ironiyle şu soru sorulacak: Tam da Avrupa mı, yani iklim politikalarının öğretmeni olan kıta?

Avrupalılar (her ülke aynı ölçüde olmasa da) yalnızca öteden beri iklim politikasında en ilerici olanlar arasında sayılmıyor; aynı zamanda örneğin halkı köklü önlemler için kazanma konusunda iletişimde de oldukça atak davranıyorlar. “İklim nötr ulaşım için araştırma” – Avrupa iklim politikasının güncel dili böyle. Olumlu tınlamak, felakete karşı yapıcı olmak ve motivasyonu sürekli yüksek tutmak. Kıyamet söylemi ya da ahlâkçı bir patos yerine olumlu psikoloji.

Gerçekten de iklim politikası alanında etkin olanlar arasında, iklim tartışmasını artık dünyanın sonu kategorileri ve yıkıcı bir dil üzerinden yürütmemek gerektiği yönünde Avrupa kaynaklı küresel bir uzlaşa çoktan oluşmuş durumda. Sorunlar yerine çözümler, deniyor. Psikolojik açıdan bu yaklaşım tamamen anlaşılır: İnsan uçuruma baktığında felç olur. Ama Avrupa iklim hizmeti Copernicus'un yeni rapor için sağladığı verilerden olumlu bir dönüş anlatısı çıkarmayı bir deneyin. Özetten alıntı yapmamız yeterli:

“Avrupa yüzölçümünün en az yüzde 95’inde 2025 yılı ortalamanın üzerinde yıllık sıcaklıklar kaydedildi.

Üç haftalık rekor sıcak hava dalgası, subarktik Fennoskandya’yı (Baltık kalkanı YA) vurdu; Kuzey Kutup Dairesi yakınlarında ve içinde sıcaklıklar 30 santigrat derecenin üzerine çıktı.

Avrupa’nın tüm bölgelerindeki buzullar net kütle kaybı yaşadı; İzlanda, kayıtların başlangıcından bu yana ikinci en büyük buzul erimesini kaydetti; kar örtüsü ortalamanın yüzde 31 altında kaldı; Grönland buz tabakası 139 gigaton (139 milyar ton) buz kaybetti.

Avrupa’da yıllık deniz yüzeyi sıcaklığı kayıtların en yükseğine ulaştı; bölgenin yüzde 86’sı en az ‘şiddetli’ denizel sıcak hava dalgaları yaşadı.

Orman yangınları yaklaşık 1.034.550 hektarı yok etti – bugüne kadarki en büyük alan.

Avrupa'daki nehir seviyeleri yılın on bir ayında ortalamanın altında kaldı; nehirlerin yüzde 70'i ortalamanın altında yıllık akış gösterdi.

Fırtınalar ve taşkınlar Avrupa'da binlerce insanı etkiledi; aşırı yağış ve taşkınlar önceki yıllara göre daha az yaygın olsa da.

Biyolojik çeşitlilik sürdürülebilir bir gelecek için belirleyici önemdedir; ancak iklim değişikliği onun azalmasının başlıca nedenlerinden biridir. İklim değişikliği ile biyolojik çeşitlilik, Avrupa'nın politikalarında ve çerçeve programlarında sıkı biçimde birbirine bağlıdır.”

Özetten şimdiye kadar tek bir madde eksik kaldı. O da şu:

“Yenilenebilir enerjiler 2025 yılında Avrupa'nın elektrik gereksiniminin neredeyse yarısını (yüzde 46,4) karşıladı; güneş enerjisi yüzde 12,5 ile yeni bir rekor paya ulaştı.”

İklim değişimi üzerine yeni tartışma kuramcıları için asıl belirleyici nokta elbette bu: Rüzgâr, güneş, su ve biyokütle aracılığıyla kıtanın hızlanan elektrifikasyonu, gözler önünde Avrupa'da bile uzun süredir kabul edilmiş birçok iklim koruma önleminin (örneğin Yeşil Mutabakat ya da elektrikli araç dönüşümü) aleyhine kaymış bir iklim politikasında kurtarıcı çapa olarak görülüyor. Bu yeni yönelim, endişe verici iklim verileriyle hiçbir zaman gerçekten baş edememiş etkili lobiciler tarafından ve gaz ile petROLSÜZ bir ekonomiyi “sanayisizleşme tehdidi altındaki toplum” olarak etiketleyerek fosil çağı sorumsuzca uzatan siyasetçiler tarafından hızlandırılıyor ve söylemsel olarak çerçeveleniyor. İşte hâlâ kabul edilebilir sayılan karamsarlık budur.